

อานิสงส์ฟังธรรม

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๕๖

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ข้อ ๑๒๕๘. ยกเลิก คำถามนี้เขายกเลิกนะ

ถาม : ข้อ ๑๒๕๕. เรื่อง “ขอรับการตอบปัญหาที่เขียนไป”

กราบนมัสการหลวงพ่อก่อนที่เคาะอย่างสูงเจ้าค่ะ ขอรับการตอบปัญหาเจ้าค่ะ ได้คำตอบแล้วเจ้าค่ะ หลวงพ่อเทศน์มาวันนี้ (เขาบอกวันนี้ ๓ เมษายน) ชัดเจนมาก โคนเต็มๆ เลย เป็นจริงอย่างที่หลวงพ่อกเทศน์ทุกประการ ทุกกรณี ฟังธรรมหลวงพ่อกวันนี้ใจมันดิ่งลงไปแน่นมากขึ้นมากกว่าเก่า ทั้งร้อน ทั้งหนาว ทั้งน้ำตาาร่วง แต่ทุกๆ ครั้งที่ใจมันลงกำลังค้ำค้ำ (นี่เขาว่านะ)

ตอบ : นี่เขาถามปัญหาแล้วมาฟังเทศน์เมื่อวันที่ ๓ เพราะวันที่ ๓ ที่ผ่านมาแล้วมันชัดเจน มันโคน ก็ยกเลิกคำถามนั้นไป ถ้ายกเลิกคำถามนั้นไป คำถามนั้นยกเลิกไป คำถามนั้นคือการปฏิบัติของเขา แล้วเขาถามปัญหานั้นมา ฉะนั้น เวลาตอบวันที่ ๓ นั้นไปเขาฟังของเขา เขาได้ของเขา ฉะนั้น ถึงบอกว่าอานิสงส์ของการฟังธรรม

ถ้าการฟังธรรมนะ เวลาเราปฏิบัติธรรมขึ้นไป เวลาเราปฏิบัติธรรม ธรรมะคืออะไร? ธรรมะคือสัจจะ ธรรมะ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค นี่เวลานิโรธมันเกิดจากอะไร? นิโรธ มรรค เกิดจากมรรค ถ้านิโรธเกิดจากมรรค เวลามรรคเป็นจริง ถ้ามรรคมันสมควร ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม มันจะเกิดนิโรธ เกิดความดับทุกข์

ฉะนั้น ถ้าพูดถึงสัจจะมันเป็นความจริงอย่างนั้นอยู่แล้ว นี่เวลาเราปฏิบัติธรรมเราต้องการสัจจะความจริง พอสัจจะความจริง เราปฏิบัติไปแล้วเรามีความสงสัย นี่ความสงสัย แล้วเราฟังธรรมๆ มันเกิดอานิสงส์ สิ่งที่ไม่เคยได้ยิน ได้ฟัง ไม่ได้ยินได้ฟัง สิ่งนั้น สิ่งที่ไม่เคยได้ยินได้ฟัง แต่ที่ได้ยินได้ฟังอยู่แล้ว นี่ได้ฟังอยู่แล้ว ธรรมะเป็นของ

เก่าแก่ หลวงตาท่านพูดบ่อย ธรรมะเป็นของเก่าแก่ ของดั้งเดิม ของเก่าแก่มันมีมานาน แต่
แต่คนเราเข้าไปถึงสังขารอันนั้นไม่ได้

ฉะนั้น ถ้าถึงสังขารอันนั้นไม่ได้ ของที่ดั้งเดิม เราได้ยินได้ฟังแต่เรายังไม่เข้าใจ
มันได้แก้ไขใจ แก้ไขในความเห็นผิดของเรา ถ้าแก้ไขความเห็นของเรา นี่เราฟังแล้วจิตใจ
มันผ่อนคลาย จิตใจผ่อนคลายมันว่างมันปล่อยวางออกไป นี่อานิสงส์ของการฟังธรรม ถ้า
อานิสงส์ของการฟังธรรม ถ้าเราฟัง นี่เขาถามปัญหามาแล้ว แต่ยังไม่ได้อธิบายปัญหาเขา
แล้วฟังเทศน์วันที่ ๓ ก็เข้าใจแล้ว เข้าใจ นี่เขียนมาอีก เขียนว่าขอยกเลิกคำถามนั้น ยกเลิก
คำถามนั้นให้เห็นว่าสิ่งที่มันเป็นกุศล อานิสงส์ของการฟังธรรมมันมีความเข้าใจใจ

ที่นี้อานิสงส์ของการฟังธรรมมีความเข้าใจ ถ้าเราฟังธรรมๆ นะ นี่เวลาครูบา
อาจารย์ท่านปฏิบัติอยู่แล้วนะ ท่านอยู่ในป่าในเขา อย่างเช่นหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นเวลา
ท่านลงมากรุงเทพฯ พระผู้ใหญ่ถามไฉน คนที่ไม่เคยปฏิบัตินะ อยู่กับตู้พระไตรปิฎก
เพราะว่าทางวิชาการเขาจะศึกษาของเขา เขาจะค้นคว้าของเขา อยู่กับตู้พระไตรปิฎกมัน
ยังเกิดความสงสัย พอเกิดความสงสัย ถามหลวงปู่มั่นเลยว่าท่านอยู่ในป่าในเขา ใครจะ
เป็นครูบาอาจารย์ของท่าน ไปศึกษากับใคร?

เวลาอยู่กับตำรับตำรา อยู่กับทางวิชาการทั้งหมดมันก็ยังมีมีความเรววน ยังมีมีความ
สงสัย เอาใจของตัวเองไว้ไม่อยู่ แล้วไปอยู่ในป่า ในเขาอยู่องค์เดียว ไปอยู่อย่างนั้นแล้ว
ใครจะเป็นคนสั่งสอน ใครเป็นคนช่วยเผด็จให้เราได้คิดล่ะ? หลวงปู่มั่นท่านตอบเลยนะ

“เกล้ากระผมฟังธรรมอยู่ตลอดเวลา เกล็ดเกล้ากระผมฟังธรรมอยู่ตลอดเวลา”

ถ้าการฟังธรรมอยู่ตลอดเวลา เห็นไหม เวลาธรรมมันเกิดๆ นะ เวลาจิตมันสงบ
ขึ้นมา นั่นล่ะผู้ใดเห็นธรรมผู้หนึ่งเห็นตถาคต มันรู้มันเห็นในหัวใจ ถ้ามันรู้เห็นในหัวใจ
มันชัดเจนกว่า อย่างเช่นเรามีความเห็นผิด เราทำสิ่งใดแล้วมีคนตักเตือนเรา เราก็ไม่ค่อย
พอใจนะ ทั้งๆ ที่ผิดไม่ค่อยพอใจ แต่ถ้าเราสำนึกเองล่ะ? เราสำนึกเอง เรารู้เห็นเอง สิ่งนี้
สำคัญกว่า

นี่ก็เหมือนกัน ฟังธรรมๆ เวลาธรรมมันเกิดขึ้นมาในหัวใจมันสำคัญมากนะ
สำคัญมากหมายความว่ามันมีความรู้สึก มันมีสติปัญญาขยับยั้งได้ มันมีความรู้สึกแล้วมัน
ควบคุมตัวเองได้ แต่ขณะที่เราหลงผิดไป คนอื่นเตือนเราแล้วเรายังมีความไม่พอใจเลย

มันมีความไม่พอใจ มันแบ่งเรา แบ่งเขาใจ แต่ถ้าฟังธรรมอยู่ตลอดเวลา นี่อานิสงส์ของมัน ถ้าอานิสงส์ของมันนี่คือการฟังธรรมนะ นี่อานิสงส์ของการฟังธรรม แล้วเวลาปฏิบัติธรรมไปแล้วธรรมมันเกิดขึ้นมาล่ะ?

ถ้าธรรมมันเกิดขึ้นมาเป็นปัจจัยตัดตั้ง เห็นใหม่ ถ้าเป็นปัจจัยตัดตั้งมันสำคัญมากกว่านั้นอีก มันเหนียวรั้งเราได้ มันเหนียวรั้งเราได้เหมือนการศึกษาทางภาคปริยัตินี้และเวลาศึกษาทางวิชาการ ถ้าศึกษาทางวิชาการไป ถ้ามีสตินะแบบว่ากิเลสมันไม่รุนแรงเรา ยังพอเหนียวรั้งได้ แต่ถ้ากิเลสรุนแรงนะ กิเลสมันรุนแรงแล้วมันเป็นเรื่องของกรรมด้วย เรื่องของกรรมนะ ถ้ากรรมมันไม่รุนแรงเกินไปนัก สิ่งใดเราก็ยับยั้งได้ แต่กรรมถ้ามันรุนแรงไปมันช็อกกะ พอมันช็อกมันเสียหายไปเลย มันมีความเสียหายไปอย่างนั้น นี่พูดถึงว่าถ้ากรรมมันรุนแรงด้วย

นี่คนเราเกิดมามีทั้งกรรมเก่า กรรมใหม่ กรรมเก่าคือสิ่งที่เราสร้างมานี้เป็นอดีต สิ่งที่กรรมเก่ามา มันเป็นจริต เป็นนิสัย เป็นรสนิยม เป็นทัศนคติ เป็นโลกทัศน์ คนเรามันไม่เหมือนกันหรอก อันนี้กรรมเก่า กรรมเก่าคือสิ่งมันฝังใจมา กรรมใหม่ กรรมใหม่ที่เรามาฟื้นฟูกันอยู่นี้ กรรมใหม่ที่เรากำลังตั้งใจอยู่นี้ กรรมใหม่ที่เรพยายามจะฝืนทนอยู่นี้ อันนี้กรรมใหม่ ถ้ากรรมใหม่ เห็นใหม่ นี่เวลามันปฏิบัติไปมันมีอยู่สองส่วน ส่วนหนึ่งคืออดีตชาติ ส่วนใหญ่ก็คือกรรมเก่ามา

กรรมเก่ามาอย่างเช่นพระโมคคัลลานะ เห็นใหม่ เวลาเป็นพระอรหันต์นะ เป็นอัครสาวกเบื้องซ้าย มีฤทธิ์มีเดชมาก มีฤทธิ์มีเดชมาก แต่เวลาเจ้าลัทธิต่างๆ ที่เขาบอกว่าศาสนาพุทธ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเผยแผ่ธรรมมันชัดเจน มันแจ่มแจ้ง มันมีใครๆ นับถือศรัทธากันมาก ลัทธิต่างๆ เขาพยายามจะทำลาย แล้วจะทำลายจะทำลายใครก่อนล่ะ? เขาบอกจะทำลายต้องทำลายพระโมคคัลลานะก่อน เพราะพระโมคคัลลานะมีฤทธิ์มีเดชมาก ไปสวรรค์ ไปต่างๆ มาที่นครราชคฤห์ แล้วจะมาบอกพระพุทธเจ้าว่าบ้านนั้น คนนั้นตายไปแล้วไปอยู่ที่นั่น คนนั้นประสบความสำเร็จอย่างไร พลิกแพลงอย่างไร

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการอยู่ พระโมคคัลลานะจะปฐจาขึ้นมา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะรับรองว่าเป็นอย่างนั้นจริง เป็นอย่างนั้นจริง ฉะนั้น ถ้าทำลายต้องทำลายคนนี่ก่อน ก็เลยไปจ้างนักเลงมาฆ่า มาฆ่าพระโมคคัลลา

นะ จะมาฆ่าที่ไรเหาะหนึ่ๆ ตั้งหลายที นีกรรมเก่า กรรมเก่าเห็นใหม่ กรรมเก่าที่เคยทำกับ มารดาไว้ตั้งแต่อดีตกาลไกลโพ้น ไกลจนสุดจะไกลเลย เพราะ เพราะการทำลายมารดา มันต้องตกนรกอเวจี

การทำลายมารดา การมาตุฆาตมันทำลายอันนี้กรรมมันแรง พอกรรมมันแรงมัน ตกนรกอเวจีไปนานมาก แล้วใช้เวรใช้กรรม จนใช้เวรใช้กรรมมามหาศาล พอมหาศาล มาเกิดเป็นมนุษย์มาสร้างบุญกุศลอีกมหาศาลเพราะ เพราะการปรารถนาเป็นอัครสาวก เบื้องซ้าย เบื้องขวาต้องสร้างบุญญธิการ ต้องสร้างสมบุญญธิการมาเป็นพระ อรหันต์

พระอรหันต์เหมือนกัน เห็นใหม่ ถ้าพระอรหันต์ นี้อัครสาวกเบื้องซ้าย เบื้องขวา มีอำนาจมากกว่า พระปัจเจกพุทธเจ้า แล้วก็องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี้ใครที่มี บุญญธิการมากน้อยขนาดไหนก็ต้องสร้างบุญญธิการมา ใครสร้างมากเท่าไร ก็จะได้ ผลตอบแทนมากเท่านั้น ใครสร้างมากเท่าไรมันก็จะมปีฎิภาณ มีไหวพริบ มีปฏิภาณ ปัญญากว้างขวางนัก ถ้าคนสร้างมาน้อยก็ปัญญาคับแคบ ปัญญาพอจะเอาตัวรอดได้ นี้ พระอรหันต์ก็มีเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นไป

ฉะนั้น พระโมคคัลลานะเคยฆ่ามารดาไว้ตั้งแต่อดีตไกลโพ้น ไกลจนคาดหมาย ไม่ได้ เขาบอกว่าการฆ่าพ่อฆ่าแม่ทำไมเป็นพระอรหันต์ได้อย่างไร? การฆ่าพ่อฆ่าแม่แล้ว ทำไมเป็นพระอรหันต์ได้อย่างไร? การฆ่าพ่อฆ่าแม่ มันคนละชาติ คนละภพ เพราะการทำอย่างนั้นมันต้องชดใช้กรรม เพราะกรรมมันให้ผล กรรมให้ผลตามความเป็นจริง พอ ฆ่ามารดาแล้วตกนรกอเวจี พ้นจากนรกอเวจีขึ้นมาตั้งแต่อเวจีเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นมา แล้ว ยังมาสร้างบุญกุศล สร้างบุญกุศลเพื่อเป็นอัครสาวกเบื้องซ้าย จนถึงที่สุดแล้วมาศึกษากับสังขชัย เสร็จแล้วพอได้เป็นพระโสดาบันจากพระสารีบุตร ก็มาบวชในสำนักขององค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ขณะที่มาบวชนะเดินมาสองคน พระพุทธเจ้าบอก นี้อัครสาวกเบื้องซ้าย เบื้องขวา เรามาแล้ว ทั้งๆ ที่ยังไม่ได้อบวช นี้เขาสร้างของเขามา เวลาบวชแล้วองค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าตั้งให้เป็นอัครสาวกเบื้องซ้าย พระสารีบุตรเบื้องขวา พระนี้ดีเทียบกัน มากกว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าลำเอียง ทำไมไม่ตั้งปัญจวัคคีย์ เพราะพระอัญญา

โกณฑัญญะเป็นสงฆ์องค์แรก ทำไมไม่ตั้งสงฆ์องค์แรก ทำไมไปตั้งพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ พระพุทธเจ้าบอกว่า

“เราไม่ได้ลำเอียงอะไรทั้งสิ้น เราทำตามข้อเท็จจริง ทำตามข้อเท็จจริง ของเขา สมบัติของเขา เขาสร้างของเขามาอย่างนั้น”

แล้วเขาสั่งของเขามา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงตั้งให้เขา นี้เวลามา บวชแล้ว บวชแล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการจนเป็นพระอรหันต์ทั้งคู่ แล้วเป็นมือซ้ายและมือขวาเผยแผ่ธรรม เวลาจะเผยแผ่ธรรมที่ไหน พระโมคคัลลานะ จะไปจัดการ นี้เพราะว่าเขาสั่งของเขามา เขาสั่งมีฤทธิ์มีเดชมาเพื่อทำอย่างนั้น พระอัญญาโกณฑัญญะเป็นสงฆ์องค์แรกของโลก พอบวชแล้วไปเอาพระปุลณมันตานี บุตร หลานมาบวชอีกองค์เป็นพระอรหันต์เท่านั้น พระอัญญาโกณฑัญญะเข้าป่าไปเลย นี้ บุญญาธิการของคนสร้างมามันไม่เหมือนกัน

นี่พูดถึงว่ากรรมเก่า พอบอกว่ากรรมเก่าแล้วว่าพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งยอม จ้านน อะไรๆ ก็ยกให้กรรม กรรมนี้เป็นอินโดยนิยะ กรรมนี้มันมีกรรมคิมหาศาลเลย เวลาบอกว่าเรื่องกรรมเราคิดแต่ว่ากรรมของเราคือกรรมที่เราทำความผิดพลาดมา กรรม ที่ทำให้เราทุกข์ยาก แต่เวลากรรมที่ทำให้เราเกิดมาเป็นมนุษย์ กรรมที่ทำให้เราเกิดมี ปัญญา กรรมที่ทำให้เราเกิดมาที่มีความสนใจในศาสนา กรรมที่ทำให้เราอยากปฏิบัติ เรา ไม่ได้บอกว่าอันนี้เป็นกรรมเลย แต่เวลาอะไรไม่ถูกใจ อะไรไม่ดี อันนั้นเป็นกรรมๆ

กรรมดีก็เยอะ ถ้ากรรมดีไม่เยอะเราไม่มาเกิดเป็นมนุษย์หรอก เราไม่เกิดเป็น มนุษย์สนใจในพุทธศาสนา อันนี้กรรมเก่ากรรมใหม่ เวลาเขาจะทำลายพระโมคคัลลานะ แล้วเขาจ้างคนมาทุบ มาตี พระโมคคัลลานะเหาะหนีๆ ๒ ที พอครั้งสุดท้าย นี่มันเป็นเวร เป็นกรรมของเราเอง กำหนดให้เขาทุบนะ นี่พูดถึงกรรมเก่ากรรมใหม่ ฉะนั้น สิ่งที่ว่าเรา จะประพฤติปฏิบัติ เราปฏิบัติธรรมของเรา มันจะได้หรือไม่ได้มันอยู่ที่นี้ นี่กรรมเก่า กรรมใหม่นะ

ฉะนั้น ว่าอานิสงส์ของการพึงธรรม พึงธรรมแล้วให้มีสติ มีปัญญา ถ้ามีสติปัญญา นี่สังฆธรรมอันนี้สำคัญ เพราะคำว่ามีสติปัญญา ปัญญาเวลาเกิดกับเรา เห็นไหม ปัญญาเกิด กับเรา นี่หลวงพ่อก็ไม่ต้องตอบหรอก ยกเลิกเลย สิ่งที่ถามหลวงพ่อก็คงยกเลิกเลย เพราะว่า

มันซึ่งใจมาก มันโดนใจเต็มๆ เลย มันโดนใจเต็มๆ เพราะมันตรงกับความรู้สึกนึกคิดของเรา นี่เวลาแสดงธรรมๆ ถ้ามันตรงกับจิต ตรงกับนิสัย ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของเรา มันก็กำราบกิเลสของเราได้ กิเลสนี้มันหมอบเลย

ถ้ากิเลสมันหมอบนะ อันนี้มันก็ยังเป็นอันดับ ๒ อันดับ ๒ เพราะฟังจากครูบาอาจารย์ แต่อันดับ ๑ อันดับ ๑ ถ้ามันเกิดจากใจเราเลย ปัญญามันเกิดในปัจจุบัน ถ้าปัญญามันเกิดในปัจจุบัน เราพิจารณาของเราปัจจุบันเดี๋ยวนั้นขึ้นมามันสังเวชนะ คูณเวลาหลวงตาท่านบรรลุธรรมที่คอยธรรมเจดีย์ ทำไมท่านร้องไห้แล้วร้องไห้อีกล่ะ? มันสังเวช เวลาถ้าเรา ปัจจุบันธรรมที่เราเกิดขึ้นในปัจจุบัน แล้วมันสมุจเฉทในใจปัจจุบันมันสำรอก มันคายนะมันสังเวชมาก

นี่ธรรมสังเวช เวลาโลกเรา เราทุกข์เรายาก เราร้องไห้ร้องไห้เพราะความเสียใจ ความเศร้าใจ นี่ความบีบคั้นของใจทำให้เราทุกข์ แต่เวลามันสังเวช มันสังเวชมันก็ขั้นธเหมือนกัน น้ำตาเหมือนกัน แต่มันสะเทือน มันเป็นธรรม ธรรมสังเวช เพราะธรรมะมันสะเทือนหัวใจ ธรรมะสะเทือนหัวใจ นี่ธาตุขันธ์มันทำงานของมันมันก็เปิดของมันหมดเลย มันก็หลุดออก มันก็ไหลไปตามธรรมชาติของมัน ธรรมชาติของมัน

แต่หัวใจสิ หัวใจนะถ้ามันทุกข์ มันยาก เวลาร้องไห้โศกเศร้ารำพึงรำพัน คร่ำครวญ อย่างนี้มันเป็นความทุกข์ความยาก มันเป็นที่ฝังใจ นี่พันธกรรมของจิตมันจะแตกต่างไปในทางเศร้าหมอง แต่เวลาพิจารณาไปโดยธรรมๆ พิจารณาธรรมแล้ว เวลาธรรมสังเวช ธรรมสังเวช นี่มันเปิดโล่งหมด มันสะเทือนหัวใจหมดนะ มันสำรอกมันคายของมันออก สิ่งนี้มันไม่ใช่เศร้าหมอง สิ่งนี้มันเป็นความประเสริฐ มันชำระล้าง นี่สิ่งที่อานิสงส์การฟังธรรม ถ้าฟังธรรมถึงที่สุดแล้วมันจะมีอานิสงส์อย่างนี้ คำว่ามีอานิสงส์นะ มันเข้าใจ มันฟังแล้วมันสะเทือนหัวใจ

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าคำถามนี้ยกเลิก ยกเลิกก็คือว่ายกเลิกไป แต่นี้ยกเลิกไปมันก็เป็นกิริยา เป็นสิ่งที่จิตใจมันเคลื่อนไหว แล้วมันมีความฟังใจมาก็ตามมา เวลาฟังธรรมแล้วมันสะเทือนหัวใจนะ มันคายสิ่งนั้นไปก็จบ แต่อนาคต อนาคตเวลาปฏิบัติไป เห็นไหม มรรคหยาบ มรรคละเอียด นี่ความสงสัยอันละเอียด ความบีบคั้นอันละเอียดมันจะมีไปข้างหน้า ถ้ามีไปข้างหน้า ในปัจจุบันเราก็แก้ไขของเรา ถ้าแก้ไขของเรา ในปัจจุบันของ

เรา แก่ใจของเรา เวลาไม่มีครู ไม่มีอาจารย์ไง แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์ข้างหน้าเขาก็ไปหาครูบาอาจารย์ของเขา หาครูบาอาจารย์ ถ้าครูบาอาจารย์แก่ใจบ๊อบมันก็เป็นทางสายตรง

พอแก่ใจ ถ้าเราทำตามนั้น ถ้าอาจารย์ที่เป็นธรรมนะ ถ้าอาจารย์ที่ไม่เป็นธรรมเขาก็จะพาเราเฉไฉ พาเราออกนอกกลุ่มนอกรทาง เพราะอาจารย์ก็ไม่เข้าใจ ตาบอดคลำช้าง ตาบอดก็จูงคนตาบอดไปอีกทางหนึ่ง ถ้าคนตาดี พอเราเข้าไปเขารู้แล้วแหละ เพราะคนตาดีเขารู้ว่าการปฏิบัตินี่นะ อย่างคนไข้ไปหาหมอ ถ้ามีประวัติคนไข้อยู่กับหมอ หมอเขาจะรักษาตามประวัติคนไข้นั้นเลย นี่เวลาคนไข้รักษาอย่างนี้แล้วมันดีขึ้น พัฒนาขึ้น เขาก็ให้ยาน้อยลง พัฒนาดีขึ้น

นี่ก็เหมือนกัน เวลาการปฏิบัติ ถ้าเราปฏิบัติแล้วเรามีครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์จะรู้ถึงวาระจิตของเรา รู้ถึงใจของเราว่าเพราะเราเคยให้ครูบาอาจารย์นั้นตรวจสอบแล้ว ตรวจสอบแล้ว ปฏิบัติไป นี่ปุณฺชน กัลยาณปุณฺชน โสคาปัตติมรรค โสคาปัตติผล สกิทาคามิมรรค สกิทาคามีผล อนาคามิมรรค อนาคามีผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล แล้วแต่ขั้นตอนที่จิตมันติดอยู่ตรงไหน

ถ้าจิตมันติดอยู่ตรงไหน เวลาที่เรามีประวัติอยู่กับครูบาอาจารย์ท่านรู้หมดแหละ แล้วเวลาไปเราเสนอไปบ๊อบ เราแสดงอาการ อาการมันบอกอยู่แล้ว อาการบอกอยู่แล้ว เพียงแต่ว่าเราไปแล้วเรากินยาผิด เรากินยาแล้วมันกินยาไม่ครบสูตร เราไปละวางก่อนมันคือยา พอมันคือยาเราก็ทุกข์ เราก็ยากมากขึ้น แต่เวลากินไปแล้วมันจบแล้วมันยังไม่หายขาด เขาต้องให้ปล่อยเวลาไว้แล้วกินชุดใหม่ต่อไป กินชุดใหม่ก็ทำต่อไป

นี่ก็เหมือนกัน ปฏิบัติ ขั้นตอนของมัน มันมีของมันขึ้นไป ถ้ามันไม่ผ่านขั้นตอนนั้นไปมันเป็นไปไม่ได้ไง นี่ถ้ามีครูบาอาจารย์อย่างนี้มันทำให้ไม่ออกนอกกลุ่มนอกรทางอย่างน้อย หลวงตาบอกอย่างน้อยมันเน้นซ้ำ คำว่าเน้นซ้ำเราก็ต้องพยายามหาทางพิสูจน์ของเรา เราพยายามจะคืนรนของเราไปให้พ้นจากอันนี้ไปได้ แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์เราไม่ต้องทดสอบ เพราะครูบาอาจารย์ท่านผ่านไปแล้วท่านชี้ทาง พอชี้ทางขึ้นไป ถ้าเกิดทิวี่มานะ เอ๊ะ อาจารย์พูดจริงหรือเปล่า ถ้ามีกรรมของมันนะ เอ๊ะ อาจารย์พูดจริงหรือเปล่า

แต่ถ้ามันไม่มีกรรมของมันนะ นี่ถ้าท่านบอก ท่านบอกลองเลย ทำอย่างนั้นเลย จี๋เข้าไปเลย ถ้ามันผ่านไปได้มันก็จบไปเรื่องนี้ ถ้ามีครูบาอาจารย์ หนึ่งไม่เสียเวลา ไม่เน้น

ซ้ำ แล้วถ้ามีครูบาอาจารย์ที่มีความเป็นจริงนะมันรับผิดชอบในความหลงผิด รับผิดชอบในความที่เราออกนอกกลุ่มนอกรทาง ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์นะเราก็จะออกนอกกลุ่มนอกรทางของเรา ถ้ามีครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์จะชี้นำของเราไปในทางถูกต้อง นี่พูดถึงถ้ามีครูบาอาจารย์ตรวจสอบ

แต่ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์นะ เวลาหลงตา หลวงปู่มันท่านเสียนะ หลวงตาท่านไปนั่งอยู่ปลายเท้าใจ ขณะที่เวลาพระเขาเผาศพหลวงปู่มันอยู่ท่านจะหลบไปก่อน เพราะว่าท่านเป็นคนที่อยู่กับหลวงปู่มันมา ๘ ปี แล้วการอยู่กับหลวงปู่มันมา ๘ ปี ครูบาอาจารย์ที่อยู่ด้วยกันมันจะมีความผูกฝิ่งใจมาก เพราะว่าพ่อแม่ที่รักเราจริงเราก็จะรักพ่อแม่มาก อันนี้พ่อแม่รักเราจริงแล้วนะ แล้วยังแก้ไขจากภายในมันยิ่งเคารพบูชามหาศาล เวลาคนเขาออกไปแล้ว เขาบอกว่านั่งปลงสังเวชกันแล้วก็ออกไป หลวงตาท่านบอกท่านไปนั่งที่ปลายเท้าคนเดียว ระหว่างศพของหลวงปู่มันกับท่าน แล้วยังร้องไห้อยู่คนเดียวนะ

“ใจดวงนี้มันคือหนัก มันไม่เคยฟังใคร มันฟังแต่หลวงปู่มันองค์เดียว แล้วยัดนี้หลวงปู่มันท่านก็นิพพานไปแล้ว เราจะฟังใครหนอ”

มันเศร้าใจมากนะ ท่านบอกท่านนั่งน้ำตาไหลอยู่คนเดียว นั่งร้องไห้อยู่คนเดียวเลย เพราะคนๆ หนึ่งนะได้ฟังจากครูบาอาจารย์องค์นี้มาตลอด แล้วครูบาอาจารย์นี้ท่านก็นิพพานไป แล้วตัวเรานั้นรู้ที่อยู่ เพราะมีสติใช้ไหมว่าตัวยังไม่พ้นจากทุกข์ อยากมีครูบาอาจารย์คอยชี้นำ เพราะเวลาผ่านแต่ละขั้น แต่ละตอนมา เวลาหลวงปู่มันท่านเจ็บไข้ได้ป่วยรุนแรง หลวงตาท่านก็กิเลสในหัวใจมันรุนแรง ขึ้นไปกราบท่าน ท่านจะขึ้นมาแก้ไขให้ ถ้ายังไม่เข้าใจท่านก็ยังไม่ยอม ยังไม่ลุก เพราะถือว่ายังไม่เข้าใจ หลวงปู่มันท่านก็จะอธิบายรอบสอง รอบสาม พอหลวงตาท่านเข้าใจแล้วท่านก็ก้มลงกราบๆ หลวงปู่มันท่านก็ล้มตัวลงนอน

นี่เวลามันแก้ไขกันมามันแก้ไขกันมาอย่างนั้น แล้วยัดนี้หลวงปู่มันท่านนิพพานไปแล้ว แล้วใจดวงนี้จะฟังใคร ใจดวงนี้จะฟังใคร? เศร้ามาก เศร้ามาก นี่แล้วเวลาศพหลวงปู่มัน เห็นไหม หลวงปู่มัน ศพของท่านก็อยู่ที่วัดป่าสุทธาวาส ท่านก็ขึ้นไปบนภูพาน ไปภาวนาของท่าน เร่งของท่านๆ จนสุดท้ายเผาศพหลวงปู่มันเสร็จแล้ว นี่ท่านออกไปท่านก็ไปเจอจุดและต่อม ท่านบอกว่าถ้าหลวงปู่มันอยู่นะเราจะไม่ติดอีก ๘ เดือนอย่างนี้ เพราะถ้าติดอย่างนั้น

คำว่าคิด คนเราไปหากิเลสเจอ ไปเผชิญหน้ากับมัน แต่ด้วยความกิเลสในหัวใจ เราไม่ทันอวิชชา นี่ก็ยังไม่สงสัยอยู่ แสงสว่างเกิดจากจุดและต่อม นี้ธรรมะมาเตือนอยู่แล้ว ที่ว่าส่องใสๆ จิตส่องใสมันเกิดจากอวิชชา แต่ตัวเองก็ยังงมงาย ยังไปซ่าย ไปขวาไม่ถูก งงไปหมดเลย นี่ท่านบอกว่าถ้าหลวงปู่มันอยู่ ถ้าท่านงุนงงอย่างนี้ท่านจะไปรายงานหลวงปู่มันทันที หลวงปู่มันก็จะจี๋ทันทีเลยว่า ไอ้จุดและต่อมนั้นแหละ ไอ้ตรงนั้นแหละ ไอ้กลับมา นั้นแหละ

แต่ทีนี้ในเมื่อครูบาอาจารย์ท่านนิพพานไปแล้ว จิตดวงนี้มันคือ มันไม่เคยเชื่อฟังใคร เพราะคนที่พุทธธรรมให้ฟังมันสะเปะสะปะ มันพูดไม่ตรงความจริง แล้วเชื่อมันกับหลวงปู่มันมาก หลวงปู่มันท่านนิพพานไปแล้ว ขณะที่ออกไปเจอจุดและต่อมยังงมงายอยู่อีก ๘ เดือน นี่ท่านบอกว่าท่านรู้ตรงต่อไป แยกหาไอ้ความส่องใสนี้ไปตลอด แยกหาไปไหน ไปถึงภูเขาภูเขาไหนก็พยายามพิสูจน์ตรวจสอบไอ้ความส่องใสนี้นั้นะ ไอ้ความส่องใสนี้นั้นะ

นี่พิสูจน์กันอยู่อย่างนั้นแหละ พิสูจน์จนถึงที่สุดแล้วมันย้อนกลับ ไปที่วัดคอยธรรมเจดีย์ วันนั้นวันพระ นี่มันย้อนกลับๆ ถึงที่สุดมันย้อนกลับเข้าไป ไปทำลายไอ้ภาวสภาวะ ไอ้ภพ ไอ้ส่องใส ที่ต้นเหตุของส่องใส ทำลายตรงนั้น นี่ถ้าทำลายตรงนั้น ถ้ามีครูบาอาจารย์ เห็นไหม ความผูกพันอันนั้น เพราะว่าเหมือนกับความประจักษ์ ช้างมันความควบคุมอยู่ ช้างจะกระดิกไปไหนความรู้อันนั้นหมดเลย แล้วรู้ทันบังคับได้ มันใช้ได้ แต่ไอ้ไปเจอคนทั่วไป ช้างมันก็ใสเข้าไป มันก็เอางวงรัดตีตายหมดแหละ

นี่ก็เหมือนกัน การประพฤติปฏิบัติมันต้องรู้ทางกันไง คนปฏิบัติเขาจะมีความจริงในหัวใจ นี่อานิสงส์ของการฟังธรรม ถ้ามีการฟังธรรมอย่างนี้ มีครูบาอาจารย์อย่างนี้มันจะเป็นประโยชน์กับผู้ฟัง ถ้ามันไม่มีครูบาอาจารย์นะเราก็ต้องเข้มแข็งไง นี่จะบอกว่าเวลาถ้ามีครูบาอาจารย์ แล้วองค์นั้นก็เรียนครูบาอาจารย์ องค์นี้ก็เรียนครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์พาไปไหนล่ะ? จะพาไปไหนกัน? พาหลงทะเลกันไปหมด แต่ถ้าพาเข้าฝั่ง อาจารย์องค์ไหนบ้างพาเข้าฝั่ง ถ้าพาเข้าฝั่งมันก็มีหลักมีเกณฑ์ตามความเป็นจริงสิ

ถ้ามีหลักมีเกณฑ์นะ อย่างเช่นหลวงปู่มันท่านพาอยู่ป่าอยู่เขา ท่านไม่พาออกมาเร่ร่อน ท่านไม่พาออกไปเหมือนกับไอ้ความประจักษ์ ช้างเร่ร่อนไง ช้างพามาเดินชายตลาคันนั้นนะ ไอ้ที่เขาเรียกพาช้างมาหาสตางค์ เขามีแต่พาช้างเข้าป่า พาช้างเข้าป่า ไป

อยู่ในป่าของเขา นี่ถ้ามีครูบาอาจารย์จริงเราก็ถามเพื่อประโยชน์กับเรา ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์เราก็ต้องปฏิบัติของเราเองนะ

ข้อ ๑๓๐๐. เนาะ

ถาม : ข้อ ๑๓๐๐. เรื่อง “ให้สถานที่สำหรับปฏิบัติธรรม”

กราบนมัสการพระอาจารย์ บ้านอยู่ที่วงเวียนใหญ่ มีร้านอาหารซึ่งปัจจุบันได้ปิดไปแล้ว อยากทำให้เป็นที่ปฏิบัติธรรม ทุกวันอังคารเวลา ๑ ทุ่มถึง ๒ ทุ่มครึ่ง ตั้งใจว่าจะเปิดเทปการปฏิบัติธรรมของครูบาอาจารย์ประมาณครึ่งชั่วโมง เวลาที่เหลือก็นั่งสมาธิที่นี่หลวงตาเคยมารับทองคำ นั่งเสิร์ฟก็มีน้ำและอาหารเลี้ยง ถ้าปฏิบัติธรรมมีปัญหา ก็ให้ถามท่านอาจารย์ เพราะท่านประเสริฐที่สุด ต้องการให้คนมาปฏิบัติเดินไม่ผิดทาง ขอคำแนะนำจากท่านอาจารย์ด้วยค่ะ

ตอบ : การทำดีเป็นความดีทั้งหมดนะ การทำความดี ในสมัยพุทธกาล สิ่งที่ว่าใครเป็นเศรษฐีที่ใจเป็นธรรมเขาจะมีโรงงานอยู่หน้าบ้าน โรงทานๆ เมื่อก่อนคนที่มีความฐานะ คนที่เป็นเศรษฐีเขาจะวัดกันด้วยจิตใจที่เป็นสาธารณะ จิตใจที่ช่วยเหลือสังคม ฉะนั้น บ้านเศรษฐี ถ้าเศรษฐีใหญ่ หน้าบ้านจะมีโรงทานใหญ่มาก ในสมัยพุทธกาลนะ ถ้าใครฐานะน้อยก็มีโรงทานที่หน้าบ้านน้อย เพื่อให้คนทุกข์คนเจ็บใจได้อยู่ ได้กินของเขา

ฉะนั้นพระ เวลาพระ พระก็ไปฉันข้าวที่โรงทานเขาอีก พระพุทธเจ้าก็เลยบัญญัติห้ามไว้ เขาไปฟ้องพระพุทธเจ้าบอกว่าพระจี๋เกียด พระไม่บิณฑบาต พระไปฉันอาหารที่โรงทาน อยู่ในพระไตรปิฎกนะ ในพระไตรปิฎกมี พระพุทธเจ้าห้ามเลย ภิกษุไม่ป่วยห้ามฉันอาหารที่โรงทานเกิน ๓ วัน ภิกษุที่ป่วยไข้ ตถาคตอนุญาตให้ฉันอาหารที่โรงทานของเขาได้เกิน ๓ วัน เวลาภิกษุเดินทางไกล เวลาเดินทางไปเดินทางมา เวลาเดินทางไปแล้วละเมือง ถ้าไปที่ไหนถ้าบิณฑบาตไม่ทันก็ให้ไปฉันอาหารที่โรงทานนั้น ฟรุ้งนี้ต้องบิณฑบาตนะ อย่างฉันแล้วฉันอีก อย่างจี๋เกียดบิณฑบาต นี่ในพระไตรปิฎกมี ภิกษุไม่ป่วยห้ามฉันอาหารโรงทานเกิน ๓ วัน เขามีโรงทานอยู่หน้าบ้านเพื่อจิตใจ เพื่อประโยชน์นะ

ฉะนั้น เวลาคำถามว่า

ถาม : จะเปิดที่บ้านเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม

ตอบ : 'ไอย่างนี้ สถานที่ปฏิบัติธรรม จิตใจเราเป็นธรรม เราก็เป็นธรรม เป็นสิ่งที่คิดถึง แต่ แต่ที่นี้พอเราไปเปิดเป็นปฏิบัติธรรม เริ่มต้นเวลาคนไป คนมา เห็นใหม่ ถ้ามีมากมีน้อยมันเป็นภาระ ถ้ามันเป็นภาระการดูแล นี้เราทำได้ ถ้ามีคนมาจะมีอาหารเลี้ยง มีน้ำเลี้ยง ถึงเวลาจะมีเลี้ยงเขาอีกด้วย เพราะอะไร? เพราะเราอยากสร้างบารมี ถ้าทำเป็นประโยชน์ได้มันก็เป็นประโยชน์ได้ แต่ถ้าเวลาปฏิบัติ สิ่งใดก็แล้วแต่ แม้แต่วัดทุกวัด ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่ดีจะมีคนกันไปปฏิบัติธรรม ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่ไปแล้วมันไม่เป็นประโยชน์เขาก็ไม่ได้ไป

ฉะนั้น ถ้ามันไม่เป็นภาระ ไม่เป็นภาระเราเห็นด้วย แต่ถ้ามันเป็นภาระนะ นี้ต้องไปปรับ ไปส่ง ต้องอย่างนี้ 'ไอคนที่ปฏิบัติธรรม ถ้าเราให้บ้านเราเป็นที่ปฏิบัติธรรม ถ้าใครจะมาปฏิบัติธรรมเราก็สาธุ ถ้าใครไม่ปฏิบัติธรรม เราก็ปฏิบัติของเราเองก็ได้ เราทำของเราเอง คือถ้าจิตใจของเราไม่แบกรับภาระ ไม่เป็นภาระจนเกินไป เราเห็นว่าทำได้ แต่ถ้ามันทำแล้วมันเป็นภาระ มันเป็นภาระที่เราจะต้องดูแล

ถ้ามาปฏิบัติเนเวลาคนไม่มาล่ะ? อาทิตย์นี้คนมาก อาทิตย์นี้คนน้อย นี้มันจะเป็นภาระกันไหม? แล้วถ้าปฏิบัติเน การปฏิบัติ นี้ถ้าใครปฏิบัติ เช่นคนที่ป่วยโรค คนเป็นโรคเวลาไปหาหมอก็อยากจะหายจากไข้ มันก็จะไปเรื่อยแหละ แต่ถ้าคนไม่เป็นโรค พอไปแล้วหมอก็บอกว่าวัดแล้วทุกอย่างก็ปกติ ทุกอย่างเป็นปกติ ทุกเที่ยวเลยมาที่ไรปกติทุกทีเลย

นี่ก็เหมือนกัน พอปฏิบัติ ถ้ามันต่อเนื่อง ปฏิบัติแล้วมันดีขึ้น ทุกอย่างพัฒนาขึ้นทุกคนก็อยากชวนชวนนะ แต่พอปฏิบัติแล้วๆ เราจะบอกว่ามันจิตใจ ถ้ามันจิตใจ มันต่างๆ ถ้ามีครูบาอาจารย์คอยกระตุ้นตลอดเวลา เพราะเวลาปฏิบัติธรรมนะกิเลสมันร้ายนัก ถ้ากิเลสร้ายนัก เริ่มต้นใหม่ๆ สถานที่ใหม่ สถานที่ใหม่ ร้านอาหารเปิดใหม่ทุกคนก็ไปเยอะแหละ พออาหารเราเขาคุ่นเคยแล้วมันก็ต้องมีอาหารเมนูใหม่เรื่อยๆ ตลอดไปเพื่อจะให้เรา

ปฏิบัติธรรมก็เหมือนกัน ปฏิบัติธรรมที่มีครูบาอาจารย์นะ ธรรมะสดๆ ร้อนๆ ปัจจุบัน สันติภูมิจุโกสดๆ ร้อนๆ เลย แต่ของเรานี้กินแต่ของดิบๆ กินแต่ของที่เขากินไว้

จนเนาจนบุค ก็คือความจำเรานี้ไง นี่ปฏิบัติแบบของจดของจำมันไม่ได้ของสดๆ ร้อนๆ เลย ของสดๆ ร้อนๆ นะไอ้โฮ มันของมหัศจรรย์ ของมันแตกตื่น ตาพองเลนนะ แล้ว ไอ้โฮ ถ้ามันได้แล้วอยากได้อีก อยากได้อีกมันยิ่งทำได้ยากขึ้น แต่ถ้าเราภาวนาเป็นขึ้น มาแล้วเราทำของเราขึ้นไป มันเป็นขึ้นมาแล้ววางไว้ แล้วพยายามทำให้ได้อย่างนั้นอีก ทำ จนมีความชำนาญ

ชำนาญ เห็นไหม ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ถ้าเรามีเหตุในการทำสมาธิ สมาธิมัน จะเสื่อมไปไหน? แต่นี่พอทำสมาธิไปแล้ว พอทำได้หนึ่งเราก็เสื่อมไป ๕ ปี เคยได้ สมาธิหนึ่ง อีก ๕ ปีที่แล้วจะได้อีกหนึ่ง อีก ๑๐ ปีที่แล้วสมาธิยังไม่ได้เลย ล้มลุก คดุกคดไปเรื่อย ถ้าคนที่เขามีสัจจะเขาก็ทำของเขาได้ ถ้าคนไม่มีสัจจะเขาก็เลิกของเขา ไป

นี่พูดถึงว่าในการปฏิบัตินะ บอกก่อนว่าอาจารย์เห็นด้วยไหม? เห็นด้วย เห็นด้วย นี่เห็นด้วยให้ปฏิบัติ เราจะบอกว่าเห็นด้วยแล้วอย่าไปเป็นภาระไปกดดันตัวเองใจ จะต้อง ทำอย่างนั้น ต้องทำอย่างนั้น แล้วพอถึงเวลาไม่มีคนไปไม่มีคนมา อืม ทำไมมันไม่มีคน ไปๆ มาๆ อันนี้อันหนึ่ง ถ้าเราจะเปิดของเราเราก็เปิด ถ้าไม่มีใครปฏิบัติเราก็ปฏิบัติของเรา อยู่แล้ว อย่างน้อยก็เราคนหนึ่ง อย่างน้อยสถานที่ปฏิบัติธรรมก็มีเรานั่งอยู่คนหนึ่งแล้ว แหละ ใครจะมาหรือไม่มานั้นเรื่องของเขา แต่ถ้าใครมาก็เป็นคนที่สอง ถ้าไม่มีใครมาก็ คนหนึ่งมีอยู่แล้วคือเรา อ้าว คนที่สองจะมาก็มา ไม่มาก็ไม่เป็นไร แต่ถ้าใครมาแล้วเขามา เป็นร้อย เป็นพัน อันนี้อานิสงส์มันเกิดขึ้น

มีพราหมณ์ไปถามพระพุทธเจ้าว่า “พระอินทร์มีไหม?”

พระพุทธเจ้าบอก “เธออย่าถามเลยว่าพระอินทร์มีหรือเปล่า วิธีการให้เป็นพระ อินทร์เรายังรู้เลย” วิธีการให้เป็นพระอินทร์ เห็นไหม นี่เหตุผลให้เป็นพระอินทร์คือ

๑. ทำที่ทางสาธารณะ

๒. ทำศาลาข้างถนน

๓. ทำแหล่งน้ำเพื่อให้คนได้ใช้ประโยชน์กับเรา

ผู้นั้นใครมาใช้ประโยชน์กับเราได้มากแค่ไหน เวลาไปเกิดเป็นเทวดาเขาได้บุญกุศลจากเรา เราจะเป็นหัวหน้าเขา เราจะเป็นพระอินทร์คุ้มครองเขา แล้วเราเปิดสำนักปฏิบัติธรรม ถ้าเราเปิดด้วยหัวใจที่บริสุทธิ์ เปิดเพื่อความดีงามของคนอื่น เขาได้มาเข้ามาสอยสถานที่ เขาได้มาทานอาหาร เขามาได้ฟังธรรมที่เราเปิดให้เขาฟัง แล้วถ้าเขาฟังแล้วจิตใจเขาสงบระงับ จิตใจเขาได้เป็นบุญกุศล นี่บุญเราทั้งนั้นเลยละ บุญเราทั้งนั้นเลย แต่ทำของเราทำด้วยจิตใจที่เป็นธรรม คืออย่าให้ทำแล้วเศร้าหมองใจ ถ้าเศร้าหมองเวลาว่าเป็นอย่างนั้นๆ มันจะเป็นความเศร้าหมอง นี่อันนี้หนึ่ง

ถาม : ๒. ตั้งใจว่าจะเปิดเทปปฏิบัติธรรมของครูบาอาจารย์ประมาณครึ่งชั่วโมง เวลาที่เหลือก็นั่งสมาธิ แล้วถึงเวลานั่งเสร็จมีน้ำ มีอาหารเลี้ยง ถ้าปฏิบัติธรรมมีปัญหาขึ้นมาก็จะถามท่านอาจารย์ เพราะท่านอาจารย์

ตอบ : อาจารย์ไหนไม่รู้ละ ถ้าถามถึงครูบาอาจารย์ นี่ถ้าถามครูบาอาจารย์ ถ้ามันจะลงตรงจริต ตรงนิสัย มีพวกฆราวาสลูกศิษย์เขามาหาเราหลายคนนะ เขาบอกนะ เวลาเขาฟังธรรมะของเราเขาบอกเขาเชื่อมากเลย แต่เขาจับเราไม่ได้ เขาพูดอย่างนี้เลยนะว่าผมจับอาจารย์ไม่ได้หรอก เพราะอาจารย์พูดโผงผางมาก มีหลายคนนะบอกว่าเขาจับเราไม่ได้หรอก แต่เขาแอบฟังธรรมะเรานะ (หัวเราะ) เขาเปิดธรรมะเราฟังอยู่ แต่เขาบอกเขาจับเราไม่ได้ เพราะท่านอาจารย์พูดไม่เรียบร้อย นี่จริตนิสัยของคนมันมี

นี่เขาพูดให้เราฟังเลย เราก็บอก เออใช่ บอกดี เสีย โยมก็เอาประโยชน์ของโยม เพราะว่าเราก็ไม่ต้องการให้โยมมาเคารพบูชาอะไรทั้งสิ้น แต่เขามาหาเราจริงๆ นะ เขามาหาเขาบอกว่าเขาหลงผิดไป แล้วเขามาฟังเทศน์ในเว็บไซด์เรา ฟังแล้วเขาพูดว่าสว่างเขาก็มาหาเรา แล้วมากราบขอพระคุณว่านี่เขาได้ฟังเทศน์ ฟังธรรมแล้วพูดว่าสว่าง เขาขอบคุณมากเลย แต่เขาก็บอกว่าผมจับอาจารย์ไม่ได้ เพราะอาจารย์พูดโผงผาง เราก็บอกเออดี เพราะเราชมว่าเขากล้าพูดนะ เขาพูดความจริงเลยนะเขาบอกเขาจับเราไม่ได้หรอก

ฉะนั้น ที่เขาพูดว่าจะถามอาจารย์ อาจารย์องค์ไหน? ถ้าเขาจับไม่ได้แล้วยังพาเขา มาฟัง มาถามปัญหาอีก ก็รับองค์นี้ไม่ได้ แล้วพามาถามอีก โอ๊ย มันจะบังคับกันเกินไปแล้ว (หัวเราะ) ถามอาจารย์องค์ไหนก็ได้ แต่ถามแล้วนะกาลามสูตรอย่าเพิ่งเชื่อ ถามเสร็จแล้วเอามาใคร่ครวญ เอามาพิจารณาว่ามันถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง มันจะถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง เราปฏิบัติของเราไปมันจะถูกต้องไม่ถูกต้อง เพราะเราอยู่กับหลวงตาอยู่กับหลวง

ปุ่เจียะมา สิ่งทีเวลาเราพูดธรรมะทีแบบว่าโต้แย้ง หรือพูดเพื่อหาเหตุผล มีหลวงตากับ หลวงปุ่เจียะ

หลวงปุ่เจียะนี่โ้โฮ เียงกันมาก เียงกันรุนแรงมาก เพราะความจริงกับความจริง มันเียงกันเียงกันเพื่อหาเหตุผล แต่องค์อื่นนะเราไปอยู่กับใครมาก็แล้วแต่ เวลาพูดอะไรมา เวลาพูดกันด้วยเหตุผลรู้สึกว่ นี้พูดแบบความรู้สึกนะ ไม่ได้เข้าข้างนะ ไม่ได้ลำเอียง รู้สึกว่เวลาพูดกันไปเขาจะเริ่มมีเหตุผลสู้เราไม่ได้ ทำนองนี้ เวลาพูดถึงธรรมะกัน พูดไปพูดมาเหมือนกับเขาจะเพรียงพริ้ว คำว่เพรียงพริ้วคือไม่มีเหตุผลโต้แย้งเราไป เขาทีจะแบบว่า เออ! แต่ว่เขาเป็นอาจารย์ เราเป็นลูกศิษย์ เราเป็นผู้มีพรธาน้อย

เวลาเราไปคุยธรรมะกับครูบาอาจารย์หลายๆ องค์ ทำนองออกช่องนี้บ๊ิเราจะคิดในใจเลยว่ธรรมะมันเป็นความจริง ถ้าธรรมะเป็นความจริงเรามาหาความจริงกัน เราก็ต้องยิ่งพูดความจริง ยิ่งพูดความจริงเหมือนทองคำ ทองคำนี้ยิ่งเผาไฟทำไรมันยิ่งสุกเปล่งปลั่ง มันยิ่งแวววาว เรามาหาความจริงกัน ทำไรเราพูดความจริงกันไม่ได้ แต่เราไปอยู่กับ หลวงตากับหลวงปุ่เจียะ เวลาพูดธรรมะกันเราไม่เคยชนะท่านสักที หัวแตกทุกทีเลย แล้ว เียงหัวชนฝาเลย เียงอย่างไรก็แพ้ แพ้แล้วเราก็กลับมาคิดหาเหตุผล แล้วเราก็กได้ประโยชน์มาเรื่อย

เวลากับคนอื่นเราเียงนะ รู้สึกว่เหตุผลเขาจะสู้เราไม่ได้ พอเหตุผลสู้ไม่ได้มันก็ ต้องหาเหตุผลทีสู้มาได้ นี่พอพูดถึงอาจารย์ๆ เรามีประสบการณ์อย่างนี้มา พอมี ประสบการณ์อย่างนี้มา แล้วเวลาคนทีไปหาครูบาอาจารย์ทุกคนจะบอคว่โ้โฮ เทศน์ดี มากๆ ดีมากนี่ศีธรรมะของพระพุทธเจ้า ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้สุดยอดมาก

ฉะนั้น เวลาพูดถึงธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกคนพูดได้ แต่ เวลาพูดแล้วมันพูดด้วยอารมณ์ พูดด้วยหวังผล ด้วยผลประโยชน์ทับซ้อนมันเป็นอีกเรื่อง หนึ่ง แต่เวลาควรพูดธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดด้วยความจริง แล้ว พูดด้วยข้อเท็จจริง แล้วถ้าคนทีมีธรรมอย่างหลวงตากับหลวงปุ่เจียะ ท่านพูดด้วย ข้อเท็จจริง โ้เราทีอยากได้ข้อเท็จจริง เียงกันนี้อยู่ จนพระไปแอบฟัง โ้ย พอเสียงเรากับเสียงหลวงปุ่เจียะดังพระมาแล้ว ได้เสียอีกแล้ว ได้เสีย แล้วยังได้ ยิ่งแย้งกัน โ้ย มันยิ่ง

ดีมาก เพราะพอโต้แย้งแล้วเราก็กลับมาพิจารณาต่อ พิจารณาต่อ นี่มันมีทางไปได้อีก ทางไปได้อีกจนถึงที่สุดได้

ฉะนั้น ว่าถามท่านอาจารย์ ฉะนั้น อาจารย์ อย่างของเรา เพราะว่าคนเราเกิดมามีจุดเด่นและจุดด้อย จุดด้อยของเราก็คือจี๊ดมึน ชื่อคนนี่จำไม่ได้ เขาเรียกอรรถพยัญชนะเรามีจุดบกพร่องเยอะ จุดด้อยของเรามีเยอะ เช่นจำสิ่งใดไม่ค่อยได้ แต่เรื่องอรรถ เรื่องเหตุผลนี้ได้ แล้วแต่เฉพาะบุคคลใด ฉะนั้น สิ่งที่ว่าจุดด้อยของใคร ใครมีจุดด้อย อันนี้มันแบบว่ามันแก้ไขไม่ได้ มันแก้ไขไม่ได้มันเป็นอย่างนั้น

ฉะนั้น เวลาเขามอบอกว่าผมแอบฟังเทศน์อาจารย์เรื่อยเลย แล้วผมพูดสว่างมาจากเทศน์ของอาจารย์ แต่ผมรับอาจารย์ไม่ได้ เรามอบอกสบายมาก ดีเลย รับไม่ได้ก็คือไม่ได้ เพราะคำว่าเขาพูด สว่างมาจากเทศน์ของเรา ใอันนี้มันสุดขอดแล้ว ใอันนั้นคือเนื้อหาสาระ ข้อเท็จจริง เพราะเขาฟังเทศน์ของเราแล้วพูดสว่าง อันนั้นแหละคือตัวยา อันนั้นแหละคือตัวกรรมะแท้ กรรมะแท้คือเหตุและผลที่เขาพูดสว่างอันนั้น แต่เขาปฏิบัติไม่ได้ว่าเราพูดรุนแรง

ใอันนี้มันเหมือนกับอาหาร อาหารที่มันมีคุณสมบัติที่ทำให้เราดำรงชีวิต กับสิ่งที่เป็นรสชาติ สิ่งที่เป็นอาการมันไร้สาระเลย เวลาเขาพูดออกมาเรายังคิดเลยนะ เขาคิดไม่ได้เอง ถ้าเขาคิดได้นะ นี่แอบฟังกรรมะท่านอาจารย์แล้วพูดสว่างเลย นั่นละคือตัวยาที่มันรักษาไข้อย่างแล้ว แต่ไปบอกท่านอาจารย์พูดจาดูรุนแรง พูดจาโผงผาง ผมรับท่านอาจารย์ไม่ได้ รับไม่ได้ทำอะไร เอ็งหายจากไข้อย่างก็ยาก (หัวเราะ) เอ็งหายจากไข้อย่างก็กินยาไปแล้ว แล้วเอ็งจะมารังเกียจยาอีก ก็เอ็งกินยาไปแล้วไง เราคิดของเราอย่างนี้ นี่เรื่องของเรานะ

หัวใจของคนมันสูงต่ำแตกต่างกัน ถ้าเขาคิดของเขาอย่างนั้นมันก็เป็นที่ความคิดของเขาอย่างนั้น แต่ความคิดของเรา เห็นใหม่ ความคิดของเราเขากินยาแล้ว เขาได้ประโยชน์แล้ว หมดแล้วแหละ แต่ยังไม่ถือน้ำใจเขา เขายังกล้ามาหาเรา แล้วมาสารภาพด้วยว่าผมแอบฟังเทศน์ท่านอาจารย์ แต่ผมรับท่านอาจารย์ไม่ได้

เออ รับไม่ได้ก็ไม่ได้สิ ถ้ารับไม่ได้เอ็งไม่ต้องมาหาครูหรอก รับไม่ได้เอ็งจะอยู่บ้านด่ากูทั้งวันเลย แต่นี่รับไม่ได้เอ็งยังวิ่งมาหากู ยังมาสารภาพ ใอันนี้รับไม่ได้ รับ

ไม่ได้มาหาคุณทำไม? แต่เขามาหาด้วยการที่เขาหาคุณนะ เขามาสารภาพ แต่คนที่เขาจับไม่ได้จริงๆ คือเขาอยู่บ้าน แล้วก็ค่าในใจ ค่าแล้วค่าอีก อันนั้นแหละจับไม่ได้จริงๆ จับไม่ได้จริงๆ มันไม่มาหรอก แต่ไอ้ที่มานี่บอกจับท่านอาจารย์ไม่ได้ จับไม่ได้ (หัวเราะ) จับไม่ได้มาหาคุณทำไม

นี่เวลาคนทำกับคนคิดมันแตกต่างกัน นี่พูดถึงว่าปัญหามันตรงนี้เลย เราคิด เพราะว่าเวลาผู้ถามก็ตั้งใจดี

ถาม : ถ้าปฏิบัติมีปัญหาทำให้ถามท่านอาจารย์ เพราะท่านอาจารย์ประเสริฐที่สุด

ตอบ : แล้วอาจารย์ไหนก็ไม่รู้ ถ้าถามอาจารย์องค์อื่นอาจจะได้ ถ้ามาถามเรา สาธุ ถ้าเขาอยากถาม เขาต้องการ คือว่าถ้าคนไข้ต้องการหมอมันก็ไม่มีปัญหาหรอก แต่ถ้าคนไข้ปฏิเสธหมอ แล้วหมอพยายามจะไปรักษาคนไข้ ไม่รู้ว่าหมอโง่หรือหมอฉลาด ก็มันไม่ยอมกินยา จะรักษามันแล้วมันจะหายหรือ? นี่มันเรื่องของเขานะ ผู้ที่ตั้งใจจะทำได้ แต่เราคิดว่าถ้าเขาปฏิบัติมีปัญหาจะให้ถามท่านอาจารย์ เขาจะถามหรือเปล่านั้น? เขาจะบอกว่าถามท่านอาจารย์ ท่านอาจารย์จะมาล้างกระเป๋ามา เขาก็ไม่ให้เข้าไปใกล้เขาอีก เขากลับกระเป๋ามา เขาก็ เออ แล้วเขาไม่ยอมถาม แล้วทำอย่างไรล่ะ?

อันนี้เป็นประเด็นนะ พูดนี้เราขมน้ำใจของคนคิด แต่ที่เราพูดเราพูดถึงว่ามันจะเจอปัญหาอะไรบ้าง ถ้าเราเปิดเป็นสำนักปฏิบัติธรรมเราจะมีปัญหาอะไร เป็นภาระอะไรที่เราจะต้องแบกรับ ถ้ามันแบกรับแล้วมันเป็นภาระ ถ้าเราจับได้เราก็เห็นสมควร แต่ถ้ามันเปิดบ้านปฏิบัติธรรมแล้วเป็นภาระกับเรา เราไปหาภาระมาแบกหามันก็เป็นภาระกับเรา เราพูดนี้พูดให้เห็นปัญหานี้ เพราะถ้าผู้ที่ถามปัญหาขึ้นมา นี่เคารพครูบาอาจารย์ก็เคารพเรานั้นแหละ แล้วจะถามปัญหาเรา แล้วเกิดถ้าไปเจอคนที่บอกว่าผมจับท่านอาจารย์ไม่ได้แล้วพาไปถาม โอ้ย เดี่ยวทะเลาะกันตายเลย

อันนี้อีกเรื่องหนึ่งนะ นี่เป็นปัญหาที่ว่าเราสมมุติว่าเป็นปัญหาที่มันเกิดขึ้น ถ้าไม่มีปัญหาใดเกิดขึ้น ถ้าโยมเห็นสมควร จะทำอะไรเราก็สาธุนะ เราก็เห็นด้วยถ้าคนทำดี ใครทำดีเราก็อยากให้คนนั้นทำดี ทำดีเพื่อประโยชน์กับความดีนั้น เพราะความดีคือความดี เอวัง